

Tekst | Philippe Selke Beeld | Marc Detiffe, assar/Nizar Bredan, assar/Robbe Theunis

Kwalitatief ontworpen ruimtes bevorderen welzijn zorgpersoneel en patiënten

Met recent opgeleverde ziekenhuizen zoals CHIREC en CHC MontLégia en nog te bouwen ziekenhuizen zoals de Clinique Saint-Pierre in Waver stelt assar architects haar expertise maximaal ten dienste van de gezondheid van patiënten en het welzijn van zorgverleners. Als hoofd van de afdeling Health Care legt David Labeau uit hoe het menselijke aspect centraal staat bij alle activiteiten en overwegingen, inclusief het ontwerp van uiterst technische ruimtes zoals operatiekamers, intensive care units en cleanrooms.

Technologische evolutie (digitalisering, artificiële intelligentie, telegeneeskunde, ...), healing environment, het patiënt-partnermodel, de opmars van de ambulante geneeskunde, ... De transformatie van de hedendaagse ziekenhuispraktijk is te omvangrijk om hier in detail te bespreken, maar één ding is zeker: ook al is er een wereld van verschil tussen bijvoorbeeld het CHIREC – dat tien jaar geleden al werd ontworpen – en de toekomstige Clinique Saint-Pierre, overheden stellen de achterliggende fundamenten te weinig in vraag. De financiering van ziekenhuizen is nog steeds gebaseerd op het aantal erkende bedden, wat de mogelijkheden van ontwerpers om het ziekenhuis te revolutioneren in zekere zin beperkt. Het is in deze complexe context dat architecten moeten ope-

ren. Aan hen om een omgeving te creëren waar zorgverleners goed kunnen werken en patiënten sneller kunnen genezen.

HET ZIEKENHUIS VERMENSELIJKEN

Het welzijn van patiënten en zorgverleners moet overal bevorderd worden, vooral in zeer technische afdelingen zoals operatiekamers en intensive care units. Labeau: "Daar worden de meest geavanceerde medische procedures uitgevoerd, met focus op het menselijke aspect. Dit is iets waar we al jaren aan werken. Medische technologie moet op een intelligente manier geïntegreerd worden, zodat de ruimte een bepaalde kwaliteit krijgt bij de verzorging van de patiënt." Hij dringt eveneens aan

Het welzijn van patiënten en zorgverleners moet overal bevorderd worden, vooral in zeer technische afdelingen zoals operatiekamers en intensive care units.

De 'vermenselijking' van het ziekenhuis vertaalt zich ook in omgevingen die zo ontworpen zijn dat ze een erg rustgevend effect hebben.

Labeau: "Wij zijn er niet om een bepaalde manier van werken op te leggen, maar om een omgeving te creëren die het zorgpersoneel in staat stelt te presteren."

"Medische technologie moet op een intelligente manier geïntegreerd worden, zodat de ruimte een bepaalde kwaliteit krijgt bij de verzorging van de patiënt", zegt David Labeau.

'Door kwalitatieve en toekomstgerichte ziekenhuizen te ontwerpen, bieden we de samenleving een instrument om beter voor mensen te zorgen'

op een doordacht gebruik van digitalisering, zodat de patiënt niet met een robot of interactieve terminal moet communiceren.

De 'vermenselijking' van het ziekenhuis vertaalt zich ook in omgevingen die zo ontworpen zijn dat ze een erg rustgevend effect hebben. Dit is de verantwoordelijkheid van interieurarchitecten, die assar architects ook in huis heeft. Zij hebben een specifieke nomenclatuur ontwikkeld met elementen die opgenomen moeten worden in het architecturale ontwerp van ziekenhuisruimtes. Labeau: "Ons doel is om een ruimte aan te bieden die niet alleen esthetisch aantrekkelijk is, maar vooral een bewezen nut heeft voor de patiëntenzorg. Aangezien deze 'sfeerschepping' stoelt op een wetenschappelijke basis, zullen de zorgteams op hun beurt meer werkcomfort ervaren."

GOOD PRACTICES STIMULEREN

Labeau: "Wij zijn er niet om een bepaalde manier van werken op te leggen, maar om een omgeving te creëren die het zorgpersoneel in staat stelt te presteren, meer bepaald door good practices te stimuleren." Deze laatste worden vooraf gedefinieerd in samenspraak met de zorgteams en vervolgens omgezet in architectuur. Het maximaal betrekken van gebruikers maakt deel uit van de assar-cultuur en leidt tot cocreatie. "Om ervoor te zorgen dat alles efficiënt verloopt, moet de bouwheer de transitie begeleiden, zodat het zorgpersoneel kan wennen aan de nieuwe situatie", benadrukt Labeau. "De muren zijn er niet altijd aan aangepast, maar sommige innovaties zijn reeds ingebed in de oude dienstverlening."

SLIM ANTICIPEREN

Hoewel ze geen glazen bol hebben, moeten architecten nadenken over ziekenhuizen die reeds voldoen aan toekomstige eisen en behoeften. Enerzijds maken nieuwe communicatietechnologieën en een steeds grotere connectiviteit het mogelijk om patiënten meer en meer vanop afstand te monitoren, waardoor sommige basiscapaciteiten van het ziekenhuis in het gedrang komen. Ruimtes moeten dan ook flexibel zijn en kunnen evolueren.

Anderzijds moeten architecten slim anticiperen op de toekomstige integratie van technieken en technologieën die momenteel nog niet voorhanden zijn. Labeau: "Vandaag de dag kunnen we reeds extreem duurzame ziekenhuizen ontwerpen, maar de bijbehorende technologieën zijn nog steeds zo duur dat ze niet passen in de financieringsbudgetten van ziekenhuizen. Het is dus aan ons om proactief na te denken over deze technische aspecten, zodat we nieuwe technologieën beetje bij beetje kunnen integreren wanneer ze wel effectief toepasbaar zijn. Zo kunnen we de ecologische footprint van ziekenhuizen gedurende hun volledige levensduur verkleinen."

De architecten van assar cultiveren met andere woorden een inclusieve visie op de samenleving. Labeau: "Wij ontwerpen ziekenhuizen van tienduizenden vierkante meters met een bepaald prijskaartje. Maar het allerbelangrijkste is dat we de samenleving een instrument bieden om beter voor mensen te zorgen." ■